

## GLOBALNA ARENA

## Grenki čaj



## SREČKO KLAPŠ

Podajanje vročega kostanja med republikanci in demokrati v Združenih državah Amerike glede soglasja k nadaljnjemu financiranju vladnih služb in agencij ter dviga zgornje meje javnega dolga nad 16,700 milijard dolarjev se še vedno nadaljuje. Potem ko je predsednik Barack Obama ponovno pozval kongres h glasovanju o obeh pereh vprašanjih, mu je včeraj predstavnik republikancev John Boehner odgovoril, da ni nič na pogajalski mizi in tudi pod njo ne. Tako je večina vladnih služb in agencij, razen vojaških, že deveti dan ohromljena.

Pa gre res za tako usodna vprašanja z nepredvidljivim koncem? Glede na napovedane posledice zgodovinskega tehničnega bankrota ZDA gotovo. Ameriški finančni minister Jacob Lew pravi, da bo imel 17. oktobra le še 30 milijard dolarjev gotovine, za poplačilo obveznosti bi jih potreboval dvakrat več. Dolar je v primerjavi z evrom z 1,36 na najnižji ravni v zadnjih osmih mesecih. Edina svetla točka je zahtevana donosnost na desetletne ameriške obveznice, ki znaša 2,64 odstotka. A kako dolgo še? Bonitetne agencije, pa čeprav ameriške, ne bodo mogle dolgo opravičevati sedanjih ocen. Te so opremljene z negotovimi obeti, tako da bi cena za nujno zadolževanje ZDA lahko narasla. A večina analitikov upa, da se bodo politiki tik pred zdajci le dogovorili, tako kot so se o povišanju zgornjega limita zadolženosti od leta 1960 dalje že kar 78-krat. Vedno bolj nemirni so tudi kitajski investitorji, ki imajo v ameriških obveznicah 1277 milijard dolarjev, drugi na listi upnikov so še vedno Japonci s 1135 milijardami v ameriških obveznicah, med njimi so tudi banke v davčnih oazah s sumljivim, tudi ameriškim kapitalom, povečujejo se tudi naložbe z nafto bogatih arabskih držav ...

**Bonitetne agencije, pa čeprav ameriške, ne bodo mogle dolgo opravičevati sedanjih ocen**

Negotovi dnevi pošteno najedajo tudi živce Američanov, zaradi nedelovanja ameriških institucij trpijo celo bolniki za rakom, ki ne morejo dovolj hitro opraviti zahtevnih preiskav. Žal tega razgrete ameriške politične betice, kot jih je poimenoval milijarder Warren Buffett v svojem preračunljivem nabiranju političnih točk, pri čemer prednjačijo skrajni desničarji tako imenovane Čajanke, ne opazijo. Svoj lonček je z izjavo, da je najboljša nakupe mogoče opraviti takrat, ko so ljudje najbolj prestrašeni, pristavil tudi Buffett. A kljub vsemu je mogoče napovedati srečen konec ameriške proračunske drame, sicer bo še grenak republikanski čaj na prihajajočih volitvah bolj sladek od njihovih rezultatov.

Evropski borzni indeksi so v čakaniu na razplet politično-proračunske krize v ZDA še nekoliko zanimali navzdol. Ob začetku trgovanja so bili v rdečih območjih tudi vsi vodilni indeksi newyorške borze. Ponoči po zaprtju ameriških borz je med prvimi četrtletne rezultate objavil aluminij-ski koncern Alcoa, med bankami pa jih bosta JP Morgan Chase in Wells Fargo. Še naprej se ceni tudi tekoče zlato. Teksaska lahka nafta je cenejša za osem centov (102,95 dolarja), novembrske terminske pogodbe za severnomorsko nafto Brent pa so se znižale za 27 centov, na 109,41 dolarja.

## Utekočinjen naftni plin je najdražji

V infografiki pri včerajšnjem članku Pas zategujemo tudi pri kurjavi je nastala tehnična napaka, ki je bistveno vplivala na vsebino. Najdražji za ogrevanje je utekočinjen naftni plin, ki stane 14 centov na kWh, ne 4 cente na kWh, kot smo pomotoma objavili. Sledijo kurilno olje (12 centov na kWh), zemeljski plin (8 centov na kWh), lesni peleti (5 centov na kWh), lesni sekanci (od 2,5 do 2,7 centa na kWh) in drva (2 centa na kWh). Za napako se opravičujemo. (gr)

## BANKA SLOVENIJE

Tečajnica Banke Slovenije - referenčni tečaji ECB z dne 8. oktobra 2013

Država	Oznaka	Šifra	Tečaj
ZDA	USD	840	1,3576
Japonska	JPY	392	131,94
Bolgarija	BGN	975	1,9558
Češka	CZK	203	25,518
Danska	DKK	208	7,4599
Velika Britanija	GBP	826	0,84265
Madžarska	HUF	348	295,22
Litva	LTL	440	3,4528
Latvija	LVL	428	0,7026
Poljska	PLN	985	4,1931
Romunija	RON	946	4,4357
Švedska	SEK	752	8,7023
Švica	CHF	756	1,2284
Norveška	NOK	578	8,0820
Hrvaška	HRK	191	7,6255
Rusija	RUB	643	43,7462
Turčija	TRY	949	2,6939
Avstralija	AUD	036	1,4316

## Tečajnice Ljubljanske borze 8. oktobra 2013



Indeksi LJSE	Vrednost	Spr. v %
SBITOP	608,68	0,62

Več na [www.vecer.com](http://www.vecer.com)

NAJVEČJI IZBOR SKLADOV,  
NALOŽBENO SVETOVANJE



VZAJEMCI SKUPINA  
DODATNA VREDNOST

[www.vzajemci.com](http://www.vzajemci.com)

**Gorenje** 4,10 € ↑ 0,02 % **Intereuropa** 0,36 € ↑ 2,56 % **Nova KBM** 0,35 € ↑ 0,29 % **Krka** 52,94 € ↑ 0,27 % **Luka Koper** 9,90 € ↑ 4,76 % **Mercator** 82,00 € ↑ 1,11 % **Petrol** 210,00 € ↑ 0,96 % **Telekom Slovenije** 107,45 € ↑ 1,22 % **Zavarovalnica Triglav** 18,60 € • 0,00 % **Aerodrom Ljubljana** 22,50 € ↓ -1,75 % **Letrika** 18,50 € • 0,00 % **Mlinotest** 2,53 € ↓ -29,72 % **Pivovarna Laško** 5,39 € ↓ -1,46 % **Salus** 220,00 € ↑ 1,38 % **Sava** 1,00 € • 0,00 % **Žito** 57,00 € ↑ 5,58 % **Helios** 504,00 € • 0,00 % **Melamin** 20,00 € ↑ 9,89 % **Modra linija Holding** 7,50 € • 0,00 %

Legenda: ↑ rast tečaja, ↓ padec tečaja, • tečaj nespremenjen

Tečaji vzajemnih skladov na strani 30



Na Gostinsko-turističnem zboru v okviru tretjih dnevov slovenskega turizma so se predstavili kuharji, slaščičarji in natakariji, v drugem delu pa so vodilni v panogi ugotavljali, kako izboljšati trženje z uporabo spleta. (Igor Napast)

# Turizem zaposluje in polni državno blagajno

Kljub dobri turistični sezoni so mnoga podjetja zaradi prezadolženosti v težavah. 250 milijonov evrov turizem že zdaj prispeva v proračun prek DDV. 6 milijonov evrov za promocijo v tujini odločno premalo

## BOŽO ZORKO

Turizem je izjemno pomemben za razvoj Slovenije, sta včeraj na tretjih dnevih slovenskega turizma v Termah Olimia poudarila tako premierka **Alenka Bratušek** kot minister za gospodarski razvoj in tehnologijo **Stanko Stepišnik**. Ta panoga namreč prispeva 12 odstotkov k BDP, ustvari 8 odstotkov vsega izvoza in kar 40 odstotkov izvoza storitev. V tej panogi je zaposlenih več kot 45 tisoč ljudi. Oba sta zagotovila, da bo zato tudi vlada namenila ustrezno pozornost turizmu, a kakšnih bolj konkretnih obljub ali napovedi ni bilo slišati. Če izვაmemo napoved ministra Stepišnika, da bomo z novim letom ponovno imeli samostojno Slovensko turistično organizacijo in da je bila njena združitve v agencijo Spirit napaka.

Večina vodilnih v turizmu to odločitev pozdravlja, opozarjajo pa, da samo to ni dovolj. Če hočemo pospešiti razvoj panoge, bo namreč po njihovem mnenju treba precej več denarja vložiti v promocijo našega turizma v tujini, saj lahko le tako povečamo zasedenost zmogljivosti in iztržek od turizma. V strategijo razvoja te panoge, ki je bila sprejeta lani, smo namreč

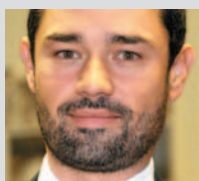
## Ni težava lastništvo

**Zdravko Počivalšek**, predsednik Turistično-gostinske zbornice: "Država naj poskrbi za večjo razpoznavnost Slovenije in promocijo našega turizma v tujini ter boljše prometne povezave, za vse ostalo pa moramo poskrbeti turistični delavci sami. Ni poglobljena težava našega turizma v neposrednem ali posrednem lastništvu države. Pri nas je po propadu Zvonov delež takšnega lastništva 76-odstoten, pa kljub temu dobro delamo in nas to nič ne ovira v razvoju."



## Ne za vsako ceno

**Janko Medja**, predsednik uprave NLB: "NLB je po sili razmer postala dokaj velika solastnica mnogih turističnih podjetij. Na primer v Thermani Laško, Uniorju, Istrabenzu. Vzrok so nerealno zastavljeni investicijski programi v preteklosti, ko so vsi računali na hitro rast, ki pa je ni bilo. Dolgoročno ni naš namen ostati lastnik, vendar tudi ne bomo prodajali deležev za vsako ceno. Zatrđim pa lahko, da tista podjetja, ki imajo dobre in predvsem realno zastavljene programe, z našim solastništvom nimajo težav."



zapisali, da je cilj povečati letni zaslužek v turizmu, ki izhaja iz obiska tujih gostov, iz sedanjih dveh na tri milijarde evrov. Z okoli šestimi milijoni evrov, kolikor je namenjeno sedaj promociji v tujini, se temu cilju ne bomo niti približali. Da bi se to izplačalo, pa po mnenju vodilnih v turizmu govori

**11** odstotkov se je v zadnjih šestih letih povečalo število nočitev, število postelj pa kar za četrtno

že podatek, da trenutno turizem prek davka na dodano vrednost prispeva v proračun okoli 250 milijonov evrov. Če bi zaslužili tri milijarde evrov, bi bilo DDV-ja okoli 380 milijonov.

Drugi del plenarnega zasedanja je bila nekakšna okrogla miza, ki so se je poleg ministra Stepišnika udeležili še direktor Term Olimia in predsednik Turistično-gostinske zbornice **Zdravko Počivalšek**, direktor Hostinga **Peter Vesenj**, predsednik uprave NLB **Janko Medja** in **Matej Narat**, predsednik uprave Save. Že zaradi sogovornikov je beseda tekla predvsem o prezadolženosti, ki je ena največjih težav našega turizma. Kljub razmeroma dobri letošnji sezoni namreč podatki kažejo, da se je v zadnjih šestih letih število hotelskih postelj povečalo za četrtno, število nočitev pa samo za 11 odstotkov. Hkrati so se prihodki realno povečali le za odstotek. Tako seveda denarja za vračanje kreditov ni dovolj.